

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioveana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgeșana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucașfăruș”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selățeana”, „Sentinela”, „Sivania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlătneana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 22 Iulie 1906.

Nr. 29.

Reformele de consolidare.

II.

Un al doilea inconvenient în organizațiunea financiară a băncilor noastre este *întrebuințarea adeseori nerațională a creditului de reescont*. Acest inconvenient — despre a cărui natură va fi vorba mai târziu — a fost semnalat deja de a doua conferință a băncilor române, ținută în Septembrie 1901, care „spre a evita ori ce periclitare a depozitelor prin întinderea exagerată a reescontului, a recomandat băncilor asociate să considere acest ram pasiv de afaceri ca o resursă extraordinară de capital străin, pe care să-l folosească numai pentru satisfacerea trebuințelor reale extraordinare de credit ale clientelei lor, ori pentru asigurarea solvabilității institutelor și la nici un caz să nu-l urce peste suma ce o reprezintă totalul averii acționarilor”.

Astăzi — aproape cinci ani dela conferința amintită — nu va fi fără de interes să examinăm întrucât s’au acomodat băncile noastre acestui prudent sfat în afacerile lor de reescont. La finea anului 1900, adică în preajma conferinței de care vorbim, băncile române au avut un reescont de K 7.236,089·62 față de K 12.486,068·58 avere a acționarilor. Cu alte cuvinte băncile noastre aveau atunci un credit de reescont de 58% față de capitalurile și fondurile lor de rezervă. Patru ani în urmă, la finea anului 1904, ele aveau un reescont de K 15.390,951·37 față de K 15.522,541·36 avere proprie, adică o sumă aproape egală cu totalul capitalurilor și fondurilor lor.

Din aceste date comparative vedem, că deși băncile noastre în timp relativ foarte scurt, patru ani numai, aproape și-au dupli-

ficat creditul de reescont, totuși au rămas în cadrele deciziunii conferinței lor, întru cât nu și-au ridicat acest reescont peste suma averii proprie a acționarilor. Cu toate acestea, e firesc să ne întrebăm, ce evenimente au putut să silească băncile noastre să-și urce reescontul în măsură așa de însemnată, să-l urce până la limita extremă admisă de o administrație rațională de bancă, când bine se știe, că n’au obvenit nici una din cauzele cari ar îndreptăți această urcare. Căci noi nu știm de pildă să ni-se fi asaltat ghișeurile prin deponenți și să ni-se fi cerut ridicarea în massă a depunerilor. Din contră știm, că depunerile spre fructificare au crescut dela K 34.953,431·01 în 1900 la K 53.519,890·27 în 1904. Pe de altă parte nu știm nici aceea, că băncile noastre să fi avut lipsă extraordinară de capital pentru oare cari afaceri urgente și excepționale. Nu! Dar apoi chiar să fi și avut, un izvor însemnat de capital străin li s’au deschis în depozite, cari cum am văzut, au crescut în măsură conziderabilă. Astfel fiind nu putem admite, că ar fi obvenit cauze serioase pentru ridicarea creditului de reescont la limitele extreme. Singura cauză, care a provocat această urcare, după părerea noastră a fost abundența cea mare de bani ce a inundat țara în anii din urmă ca un eflux al crizei politice de care am fost și suntem stăpâniți. În tot intervalul acestei crize — producțiunea și circulațiunea fiind stângene — abundența de bani a fost atât de însemnată, încât băncile cele mari, cari în timpuri normale nici nu stau de vorbă cu cele mici, ca să-și plaseze capitalurile disponibile, au oferit direct credite de reescont până și celor mai neînsemnate institute de bani, cari la rândul lor, — de cele mai multe ori fără motiv serios s’au și grăbit a primi ofertele făcute ca să ieie credit de-

reescont nu pentru trebuinți extraordinare, ci pentru a-și mări profitul prin noue speculațiuni. Această afirmațiune a noastră se justifică îndeajuns și prin împrejurarea, că numai în 1904, când criza politică a fost mai acută și stagnarea în afaceri mai mare, reescontul băncilor noastre a crescut cu aproape șapte milioane.

Dacă, după toate aceste ne-am întrebă, ce dovedește o astfel de procedură? n'am putea răspunde altcum decât că lipsa de destulă prevedere. Admitem că cererea de bani, din cauza slabei producțiuni agricole, a fost mai mare. Cu toate acestea nu poate fi justificată plasarea a încă atâtor milioane de credit de reescont, când depozitele și alte averi ne-au crescut. Nu e justificată nici din acel punct de vedere, că, și de altcum concurența a fost destul de mare, furia după clientelă inversunată așa că desigur creditele ce sau acordat din acele milioane nu pot fi considerate de absolută bonitate și în nici un caz nu putem admite că vor fi fost plasate în condițiuni de mobilitate recerută. De bună seamă o mare parte vor fi investite în cambii de mobilitate teoretică, ba poate chiar și în împrumuturi de durată lungă. Prin aceasta nu s'a făcut alta, decât s'a contribuit și mai mult la agravarea celui mai serios inconvenient al organizațiunii noastre financiare: insuficiența capitalului mobil.

Să ne gândim sau să presupunem d. ex., că în scurtă vreme se va pune bază unei păci mai durabile în viața politică și de stat și se va da prin aceasta țării condițiunile unei noue și mai durabile activități economice. Capitalurile disponibile se vor retrage și în mare parte, creditele de reescont se vor renunța. Atunci chiar dacă această schimbare n'ar urmă în mod brusc, multe bănci vor trebui să forțeze pe debitorii lor a-și regula scadențele în număr. Cine cunoaște starea generală a clientelei noastre, va înțelege că aceasta nu va merge tocmai ușor. Fără a fi cineva pesimist trebuie să admită, că prin aceasta se va da clientelei băncilor noastre o lovitură nu tocmai ușoară.

*

Stând astfel lucrurile chestiunea reescontului va trebui să preocupe din nou și încă în mod foarte serios conferența viitoare a băncilor noastre. Din acest motiv ținem de necesar să mai revocăm odată în memoria celor interesați momentele pe cari vor trebui să le aibă în vedere la tractarea acestei chestiuni.

În deciziunea conferenței a doua s'a accentuat cu deosebire faptul, că reescontul să

fie o resursă extraordinară, pe care băncile s'o folosească pentru satisfacerea trebuințelor lor reale excepționale. Aceste trebuințe s'au înțeles a fi ridicarea în masă a depunerilor, ori apoi cereri urgente și trecătoare de bani când creditul de altă natură al unei bănci ar fi exhaustat. În nici un caz însă, n'a fost înțeles reescontul ca o resursă de credit permanentă și de câștig. La noi însă, cum am văzut, fără cauze justificate, desigur că numai din motive de câștig, s'a luat în considerare atât credit de reescont, încât acesta a ajuns limita extremă.

Aceasta este o greșală care trebuie îndreptată. În scopul acesta viitoarea noastră conferență va trebui pe deoparte să mențină hotărârile luate în conferențele anterioare cu privire la creditul de reescont, pe de altă parte — cât privește starea actuală — să recomande cu tot dinadinsul și să arate căile prin cari băncile noastre să-și poată regula scadențele de reescont în conformitate cu adevăratele lor interese.

Cât privește chestiunea regulării scadențelor de reescont, suntem de firma convingere, că îndatăce evenimentele politice se vor liniști și se va pune temeiul unei păci mai durabile, aceste vor trebui regulate chiar la cererea creditorilor. Va fi bine deci să nu așteptăm să ni-se ceară aceasta, ci s'o facem noi încetul cu încetul în timpul ce ne stă la dispoziție spre acest scop. Anume noi credem că pace cu adevărat durabilă nu va putea urmă decât numai după realizarea reformelor sociale și politice pentru cari guvernul actual a primit marșrută.

Sub durata actualei sesiuni parlamentare se poate presupune cu siguranță că situația de azi se va mai putea prolongi. Acesta este timpul cel mai oportun de a ne îngriji de reducerea corăspunzătoare a reescontului, ceea ce o vom putea face sau prin treptate regulări per cassa, sau prin transformarea pretenziunilor cambiale în hipotecare pe cari apoi să le cedăm sau în fine prin aceea, că băncile mai mici cari au angajamente la bănci străine cu legături nouă să-și convertească debitele lor la astfel de bănci la a căror loialitate pot contă în orice împrejurări.

*

Am spus, că reescontul trebuie să ne fie o resursă extraordinară pentru vremuri grele. În vremuri critice însă chiar dacă o bancă are capacitate de credit suficientă, cu greu i-se vor deschide izvoare de credit de reescont. Urmează dară că chestiunea unei resurse sigure de credit de reescont, pentru orice împrejurări, încă va trebui să preocupe

pe delegații băncilor dela viitoarea conferință. Unde să se găsească, ori cum să se creieze o astfel de resursă? Chestiunea aceasta a preocupat în timpul din urmă și pe alte cercuri financiare și ca rezultat am văzut înființându-se pe altlocurea bănci centrale de reescont. O astfel de bancă centrală au înființat și băncile ungurești în Budapesta. Această bancă e avizată însă la foarte mult capital străin, prin urmare în ultima analiză ia rolul oricărei alte bănci mari, care tocmai așa poate fi expusă să nu capete credit ca ori și care altă bancă avizată la ajutorul altora. Senz ar avea deci numai o atare bancă, care sub toate împrejurările ar putea fi un izvor permanent și sigur de credit. Ori, în articolul nostru „Un răspuns“ din Nr. 23 al acestei reviste am arătat că deocamdată noi nu am putea fondă o astfel de bancă. Până va sosi timpul s'o putem fondă însă, ne vom putea destul de bine ajuta prin forța morală ce vom ști să o reprezentăm. Căci dacă băncile noastre se vor reuni în o puternică reuniune, dacă vor pune bază unei serioase consolidări financiare și dacă în acțiunile lor vor urma o procedură comună, să fim siguri că institutele noastre mari vor izbuti să-și asigure, dacă nu la noi în țară, în tot cazul în străinătate un astfel de credit care și în timpurile cele mai grele să le stee deschis. Aceasta este singura cale ce ne stă deschisă în împrejurările actuale și pe care urmând vom putea ajunge mai ușor în viitor să avem banca noastră centrală de reescont și să ne asigurăm completa noastră independență financiară.

I. I. L.

Prelegerile economice în despărțămintele „Asociațiunii“.

Una din problemele principale ale Secțiunii economice a „Asociațiunii“ este problema prelegerilor economice, a căror aranjare s'a început în primăvara anului curent. Chestiunea acestor prelegeri a format obiect de discuție și în ședințele plenare ale secțiunilor Asociațiunii ținute în 14 și 15 Iulie n. a. c., în cari Secțiunea economică a prezentat un raport amănunțit și interesant asupra lor. Din acest raport se vede, că Secțiunea s'a ocupat în mod intențiv cu aranjarea prelegerilor și a făcut tot posibilul ca ele să devină nu numai instructive și folositoare ci și interesante. Spre acest scop aparatele de proiecțiune au făcut serviciu excelent în despărțămintele provăzute cu astfel de aparate (schiopticoane).

Iată cele săvârșite de secțiune în scopul prelegerilor:

În 11 Decembrie 1905 secțiunea a ținut ședința sa I-mă, în care a luat act de deciziunile ședinței plenare a secțiunilor din 14 și 15 Iulie 1905 și a discutat îndeosebi asupra modalității cum ar trebui să se facă aranjarea prelegerilor populare economice.

În acest scop s'au stabilit punctele de mâncare, cari prin circulara Ad Nr. 1499 din 1905 a comitetului centrul al Asociațiunii, publicată și în Nr. 52 din 1905 al „Rev Econ“.. s'au trimis tuturor direcțiunilor despărțămintelor Asociațiunii și s'au publicat în toate foile noastre românești din țară.

În 27 Martie a. c. secțiunea a ținut a II-a ședință, în care s'a ocupat numai de chestia prelegerilor economice, anume s'a constatat că până la acel termin: din numărul total de 46 direcțiuni ale despărț. Asociațiunii 15 au înștiințat că doresc să țină prelegeri în acest an;

din aceste 15 despărț. 11 au angajat conferențieri, au numit delegați pentru conducerea prelegerilor și pentru înființarea agenturilor și bibliotecilor populare prevăzute în numita circulară; iar 4 despărțăminte și-au exprimat dorința de a se ține prelegeri și pe teritoriul lor, dar, lipsindu-le conferențierii, cer să li-se trimită din partea comitetului central;

2 despărțăminte amână prelegerile pentru anul viitor, iar despărț. Zernești care a organizat de mai înainte prelegeri și urmează a le ține și acum, în mod gratuit, resignează pentru acest an la suma de K 100 în favorul despărțămintelor mai slab situate;

28 despărțăminte n'au reagat de loc la circulara (noastră).

În ședința dela 27 Martie s'a constatat mai departe, că întregă presa noastră din patrie a întimpinat favorabil introducerea prelegerilor populare economice prin Asociațiune. Din unele părți s'au făcut și câteva observări referitor la unele modalități ce ar fi de observat în ocazia aranjării prelegerilor. Secțiunea ținând cont de unele din aceste observări a insistat asupra lor și a decis să se facă pașii necesari:

1. Pentru *organizarea economică a comunelor noastre* prin înființarea însoțirilor sau tovărășiilor economice de tot felul;

2. Pentru *publicarea unor conferențe*, cari să poată fi întrebuintate cu folos de conferențieri și popor, îndeosebi referitor la înființarea însoțirilor economice în comune;

3. A decis să *intervină la specialiștii nostri economici*: domnii Iosif Bălan în Caransebeș, Ioan Chirca în Săliște, Alexandru Măcelariu în Sângătin, Vasilie C. Osvadă în Hunedoara, etc., ca să dea Asociațiunii mână de ajutor în scopul prelegerilor economice, a înființării însoțirilor economice, a scrierilor economice etc.

Într'un conspect se dă un tablou amănunțit asupra despărțămintelor cari au hotărît să aranjeze prelegeri economice, au designat comunele și conferențierii, în parte timpul când să se țină conferințele cum și materialul de tratat și cari s'au arătat aplecate să înființeze agenturi și biblioteci populare în comunele unde se țin prelegeri.

Iată acel conspect:

I. În *despărțământul Abrud-Câmpeni* au fost designate pentru ținerea prelegerilor *comunele*: 1. Sohodol. 2. Bistra. 3. Ponorel. 4. Cărpiniș.

Au fost numiți *conferențieri* domnii: 1. Demetriu Goia, preot. 2. Ioan Papiu, preot. 3. Grigoriu Sima, preot.

Se contemplează înființarea alor 4 *agenturi* și 4 *biblioteci populare*, spre care scop s'au trimis 124 ex. cărți și regulamentele necesare.

II. În *despărțământul Agnita* au fost designate pentru ținerea prelegerilor *comunele*: 1. Fofeldea. 2. Bendorf. 3. Ighișdorful-român. 4. Măgărei. 5. Ilimbav.

Au fost numiți *conferențieri* domnii: 1. Ioan Alexandru. 2. Ioan Tat. 3. George Borza. 4. Ioachim Trif, toți preoți.

S'au stabilit următoarele *teme*: 1. Nutrețul artificial. 2. Gunoirea pământului. 3. Despre pomărit. 4. Cultura vitelor. 5. Despre vierit.

Se contemplează înființarea alor 5 *agenturi* și 5 *biblioteci populare*, spre care scop s'a pus la dispoziția despărțământului 155 cărți și regulamentele necesare.

III. *In despărțământul Bistrița* au fost designate pentru ținerea prelegerilor *comunele*: 1. Monor. 2. Friș. 3. Brașfalău-de-sus. 4. Borgo-mijloceni. 5. Ardăn. 6. Budacul-român. 7. Ruscior. 8. Sebeș. 9. Sărățel. 10. Galați.

Au fost numiți *conferențieri* domnii: 1. Ioan Bârsan, preot. 2. Th. A. Bogdan, învățător. 3. Bas. Baciuc. 4. Greg. Romanessi, inv. 5. Gavril Hordoan, inv.

S'au stabilit următoarele *teme*: Din toți ramii economiei și indeosebi: 1. Lucrarea pământului. 2. Pomărit. 3. Stupărit. 4. Legumărit.

Se contemplează înființarea alor 10 *agenturi* și 10 *biblioteci populare*, spre care scop s'au trimis 210 ex. cărți și regulamentele necesare.

IV. *In despărțământul Blaj* au fost numiți *conferențieri* domnii: 1. Gavr. Precup, profesor. 2. I. F. Negruțiu, profesor. 3. Emil Vlasa, agronom. 4. Dr. A. Chețianu, profesor. 5. I. F. Negruțiu jun., inginer. 6. Nic. Pop, profesor. 7. Alexiu Pop, profesor. 8. Emil Negruțiu, medic.

S'au stabilit următoarele *teme*: 1. Asociațiunea și foloasele ei pentru popor. 2. Nutrețul măiestrit. 3. Creșterea și îngrijirea porceilor. 4. Cultura pomilor. 5. Folosul asigurărilor și tovarășiilor. 6. Cultura viilor și îngrijirea vinului. 7. Ingrășarea locului (gunoia natural și artificial. 8. Alimentele țaranului și alcoolismul. 9. Îngrijirea grădinii. 10. Mașinile economice.

Se contemplează înființarea alor 10 *agenturi* și 10 *biblioteci populare*, spre care scop s'au trimis 320 ex. cărți și regulamentele necesare.

V. *In despărțământul Brad* au fost designate pentru ținerea prelegerilor *comunele*: 1. Brad. 2. Baia-de-Criș. 3. Halmagiu. 4. Vața-de-jos. 5. Ruda. 6. Cebea. 7. Rîșculța. 8. Ribița. 9. Ormindea. 10. Cănel. 11. Băița. 12. Crăciunești. 13. Luncoiul-de-jos. 14. Luncoiul-de-sus. 15. Hărțăgani. 16. Săliște. 17. Blăjeni. 18. Dupăpetră. 19. Stânga. 20. Brad.

Au fost numiți *conferențieri* domnii: 1. Dr. Pavel Oprea. 2. Dr. Ioan Radu. 3. Dr. Ioan Papp. 4. Dr. Tiberiu Tisu. 5. Adam Damian. 6. Vasiliu Boneu. 7. Traian Suciu. 8. Ioan German. 9. Mihail Stoia. 10. Ioan Perian. 11. Petru Rusu. 12. Avram Laslău. 13. Ioan Bârna.

S'au stabilit următoarele *teme*: 1. Despre Asociațiune. 2. Despre cultura vitelor. 3. Indigitări juridice. 4. Sfaturi igienice. 5. Afaceri de finanțe. 6. Despre reuniunea de înmormântare. 7. Folklor. 8. Imbrățișarea meseriilor. 9. Cultura legumilor. 10. Obiceiurile și datinile rele. 11. Cultura pământului. 12. Cultura pomilor.

Se contemplează înființarea alor 20 *agenturi* și 20 *biblioteci populare*, spre care scop s'au trimis 740 ex. cărți și regulamentele necesare.

VI. *In despărțământul Caransebeș* au fost designate pentru ținerea prelegerilor *comunele*: 1. Căraș. 2. Iablanița. 3. Verciorova.

A fost numit *conferențiar* domnul Ioan Bălan, profesor.

S'a stabilit următoarea *temă*: Despre pomărit și creșterea vitelor.

Se contemplează înființarea alor 5 *agenturi* și 5 *biblioteci populare*, spre care scop s'au și trimis 155 ex. cărți și regulamentele necesare.

VII. *In despărțământul Brașov* au fost designate pentru ținerea prelegerilor *comunele*: 1. Vulcan. 2. Purcăreni. 3. Vlădeni. 4. Măeruş.

A fost numit *conferențiar* domnul Anania Boldor, învățător.

S'a stabilit următoarea *temă*: Pomărit și legumărit. (Altoirea, plantarea și curățitul pomilor. Sămănatul și săditul legumilor).

Se contemplează înființarea alor 5 *agenturi* și 5 *biblioteci populare*, spre care scop s'au trimis 155 ex. cărți și regulamentele necesare.

VIII. *In despărțământul Cluj* la cererea dir. — în urma greutăților specifice ce oferă acest teren cu desăvârșire părăsit — se lasă pentru acest an în sarcina comit. cerc. să designeze pe conferențieri și locurile unde să se țină prelegerile și să controleze în suș conținutul prelegerilor.

Se contemplează înființarea alor 20 *agenturi* și 20 *biblioteci populare*, spre care scop s'au trimis 500 ex. cărți și regulamentele necesare.

IX. *In despărțământul Deva* au fost designate pentru ținerea prelegerilor *comunele*: 1. Chimindia. 2. Buruene. 3. Sânt-Andreeș. 4. Sântohalma. 5. Leșnic. 6. Mânereu. 7. Nădaștia-de-jos. 8. Cerbel.

Angajarea conferențiarilor este pusă la cale. Eventual se vor cere din centru.

X. *In despărțământul Dobra* au fost designate pentru ținerea prelegerilor *comunele*: 1. Brisnic. 2. Gothatia. 3. Teiu. 4. Burjuc. 5. Sârbi. 6. Lăpușnic.

Au fost numiți *conferențieri* domnii: 1. Toma Neamțu, inv. 2. Toma Roșiu, inv. 3. Ioanichie Oprean, teolog abs. 4. Petru Hadan, capel. inv. 5. Petru Furdui, inv. 6. Lazar Vraci, contabil. 7. Ioan Juga, proprietar (are școală de agricultură). 8. Nic. Herbal, funcț. de bancă. 9. George Garoi, preot. 10. Iosif Morar, directorul despărțământului.

S'au stabilit următoarele *teme*: 1. Pomărit. 2. Economia de vite. 3. Legumărit. 4. Asigurarea vitelor. 5. Albinărit. 6. Vierit (altoirea viței). 7. Valorizarea poamelor. 8. Comasări. 9. Îngrijirea și folosirea gunoiului. 10. Afaceri de bancă. 11. Lucrarea pământului. 12. Mașini economice. 13. Despre Asociațiune.

Se contemplează înființarea alor 6 *agenturi* și 6 *biblioteci populare*, spre care scop s'au trimis 186 ex. cărți și regulamentele necesare.

XI. *In despărțământul Orăștie* au fost numiți *conferențieri* domnii: 1. I. I. Lăpădatu. 2. C. Baicu. 3. I. Moța.

Se contemplează înființarea alor 10 *agenturi* și 10 *biblioteci populare*, spre care scop s'au trimis 310 ex. cărți și regulamentele necesare.

XII. *In despărțământul Sebeș* au fost designate pentru ținerea prelegerilor *comunele*: 1. Loman. 2. Rachita. 3. Căpâlna. 4. Deal. 5. Cut. 6. Tartaria. 7. Vințul-de-jos.

Cer să li-se trimită conferențieri din centru.

S'au stabilit următoarele *teme*: 1. Cultura pomilor. 2. Stupăritul. 3. Cultura pământului.

XIII. *In despărțământul Șimleu* au fost aleși *conferențieri* domnii: 1. George Simionca, inv. 2. Danil Graur, inv. 3. Traian Husti, inv.

S'au stabilit următoarele *teme*: 1. Pomărit. 2. Vierit. 3. Cultura vermicilor de mătăsă.

Se contemplează înființarea alor 10 *agenturi* și 10 *biblioteci populare*, spre care scop s'au trimis 307 ex. cărți și regulamentele necesare.

În acest conșpect se arată mai departe în general numărul agenturilor și bibliotecilor populare contemperate a se înființa în anul crt., cum și numărul căr.

ților, statutelor și regulamentelor trimise în acest scop direcțiilor numitelor despărțăminte.

Deasemenea se face evident la cari despărțăminte s'a expediat suma de câte K 100 pe sama conferențiarilor și toate instrucțiunile trebuincioase pentru direcțiile despărțămintelor. Aceste despărțăminte sunt: 1. Agnita. 2. Abrud-Câmpeni. 3. Blaj. 4. Bistrița. 5. Brad. 6. Brașov. 7. Cluj. 8. Caransebeș. 9. Dobra. 10. Orăștie. 11. Șimleu.

Conform datelor din acest tablou s'au contemplat:

a) înființarea alor 105 agenturi comunale;
b) înființarea alor 105 biblioteci populare;
c) s'au trimis în acest scop 3162 ex. cărți parte din Biblioteca poporală a Asociațiunii, parte cumpărate de Asociațiune din alte edituri;

d) s'au trimis 210 exemplare statute, 105 ex. regulament pentru despărțăminte, 105 ex. regulament pentru înființarea bibliotecilor populare și blanchetele necesare pentru inventarizarea cărților în număr de 105 exemplare;

e) din suma de K 2000 s'a trimis la 11 despărțăminte cuota de câte K 100 pentru conferențiar, în total K 1100; iar K 900 au rămas nedistribuite.

Despre prelegerile ținute până acum ni-s'a raportat numai din partea desp. Brad, Brașov, Orăștie, Șimleu și Blaj. Fiindcă și aceste despărțăminte au putut să îndeplinească până acum numai o parte a programei ce și-au dat un tablou complet asupra prelegerilor din acest an vom putea să prezentăm numai la finea anului curent.

* * *

În raport să dă expresiune experiențelor făcute referitor la conferențiarul economic. Aceștia fără îndoială sunt factorii cei mai importanți dela a căror pricepută și zeloasă conlucrare depinde reușita prelegerilor economice și ajungerea de fapt a scopurilor cătră cari se stăruie.

Ce fel de elemente sunt conferențiarul angajați în acest an? În partea cea mai mare preoți și învățători, câțiva profesori, 2 medici, un inginer, un avocat și câțiva funcționari de bancă.

Învățătorii sunt cei mai mulți dintre aceia cari au participat la câte un curs de economie de câte o lună aranjat din partea ministerului de agricultură și cari parte își cultivă moșia proprie, parte propun în școala de repetiție economică, cultivând totodată și grădina școlară. Preoții cei mai mulți nu au participat la cursuri economice, și cunoștințele economice câte le posed și le-au apropiat mai mult din praxa vieții.

Un singur specialist în știința agriculturii, d-nul Iosif Bălan, profesor în Caransebeș, este care pășește pe deplin pregătit pe arena conferențelor economice.

Dl Vasile C. Osvadă, dir. însoțirii „Agricola” și redactorul foii economice „Tovărășia” din Hunedoara. s'a fost îmbrăcat ca conferențiar cu un program foarte vast și folositor.

Asociațiunea a acceptat propunerile dânsului și l-a rugat să stea Asociațiunii întru ajutor ca conferențiar; stabilind condițiile pe lângă cari D-sa este învoit a intra în șirul conferențiarilor economici ai Asociațiunii și pentru pregătirea unei publicații pentru popor, în care să arate pe scurt folosul și modalitățile înființării diferitelor însoțiri economice: de producțiune, de valorizare și de consum.

Dar dl Osvadă nu a răspuns nici până azi. Deasemenea nu a primit Asoc. răspuns nici dela ceilalți 3 specialiști cărora s'a adresat întocmai ca și d-nului Osvadă — în două rânduri; cu toate că chestiunea este de atâta importanță pentru popor și cu toată

dor agronomi li-s'a pus în vedere remunerarea ostelelor lor.

Această împrejurare a făcut pe secțiune să se gândească la angajarea unui specialist economic, care să fie la îndemâna Asociațiunii și care — ca învățător ambulant — cu priceperea specialistului să cutreere despărțămintele Asociațiunii, să țină prelegeri, luminând poporul asupra intereselor sale economice, să înființeze însoțiri economice și peste tot să stăruie pentru organizarea economică a comunelor noastre.

Dar de altă parte conșiderând că deocamdată Asociațiunea nu ar putea suporta spesele ce le-ar reclama angajarea unui asemenea specialist trebuie să renunțe dela acest mijloc și să continue activitatea în direcția prelegerilor economice în modul început, stăruind totodată să angajeze pentru prolegeri cât mai multe forțe, cari până acum au stat și stau la o parte, fără a se interesa de lucrarea culturală și economică a Asociațiunii.

Cu această ocazie Secțiunea economică constată, că elementele chemate să răspândească cultura la sate — preoții și învățătorii noștri sunt lipsiți în cea mai mare parte de pregătirile necesare în direcție economică, din care cauză nici nu pot să iee rol de conducători și povățuitori întru adevăr pricepuți și pe terenul economiei naționale — fără de care nu putem conta la un viitor mai bun.

În urmărire Secțiunea a propus și ședința plenară a Secțiunilor a decis să roage comitetul Asociațiunii să intervină la conșistoriile bisericilor noastre, pentru ca aceste să facă tot posibilul în scopul unei pregătiri în direcție economică a fiitorilor preoți și învățători conform cerințelor actuale, atât de multiple și grele.

Totodată să încerce introducerea *cursurilor economice pentru preoți și învățători*, pe cari ședința plenară le găsește foarte acomodate pentru cultivarea în direcție economică a elementelor, ce au misiunea de a reformă viața economică a poporului.

Constatându-se și cu această ocazie lipsa de organizație economică în comunele noastre află că e necesar să recomande despărțămintelor Asociațiunii, ca să stăruie mai înadins pentru înființarea de reuniuni agricole și mai ales pentru înființarea însoțirilor economice în comune.

R. Simu.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 20 Iulie 1906.

În piața internă de bani cererea continuă a fi foarte intensivă; ea s'a manifestat îndeosebi la medio, care a ridicat mari pretenziuni față de piețele de bani. Situația Băncii Austro-Ungare la 15 Iulie a. c. a fost: Bancnote în circulațiune K 1.740,453 mil. (+ față de 1905 de K 166.660 mil.). Rez. metalică K 1.486,579 mil. (— față de 1905 K 11,672 mil.). Portofoliu K 472,805 mil. (+ K 182,914 mil.). Lombard K 42,991 milioane (— K 943 mil.) și Rezervă de bancnote libere de dare K 148,548 mil. (+ K 178.251 mil.). Cererile cele mari de bani, precum se prevede vor provoca iarăș o urcare a discountului privat, care cotează de prezent $3\frac{7}{8}\%$ — $4\frac{3}{4}\%$ și chiar mai bine.

Ce privește *piețele externe de bani* în Berlin cererile s'au împutinat, pe când mijloace sunt în abundență. Discountul privat s'a redus cu $\frac{1}{2}\%$ la $3\frac{1}{2}\%$; asemenea sunt ieftini banii în Londra; bani de zi

1⁵/₈% și discontul privat 3%, iar Parisul cotează 2⁹/₁₅%—2⁵/₈%.

Etalonul oficial al băncilor de emisiune este următorul: Banca Austro-Ungară 4%. Banca Națională a României 5%. Banca imperială Germană 4¹/₂%. Banca Angliei 3% și Banca Franciei 3%.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În Ungaria. Conform raportului ministrului ung. de agricultură dela 15 Iulie a. c. situațiunea sămănăturilor și a împrejurărilor agricole în esență se prezintă astfel:

În primele zile ale lunii lui Iulie a fost timp călduros ba chiar și nădufuri, după care a urmat timp răcoros, parțial însoțit de ploii, grindină și neguri. În unele locuri ploile au fost așa de mari, că au cauzat esundări. Grindina a făcut puține pagube în această perioadă.

Recolta cerealelor în privința cantitativă corăspunde așteptărilor; mai puțin corăspunde însă în privința cualitativă, și aceasta din cauza ploilor multe și mari, a ruginei etc.

Ploile din urmă au fost puțin favorabile cerealelor ce tocmai acum se secerau sau sunt aproape de secerat; ele însă au fost favorabile plantelor de săpat, cari, fără excepțiune, s'au dezvoltat din belșug. Tot asemenea s'au dezvoltat plantele comerciale și industriale, plantele de grădină, vița de vie, pomii, în fine livezile și fânățele.

Prospectele recoltei cerealelor au fost evaluate la 15 Iulie astfel:

	Ter. cultiv. în jug. cat.	Măși metr. per jug. cat.	Recolta în măși metr.	Recolta în măși metr. în 1905
Grâu	6.031,546	7-71	46.483,700	42.867,832
Săcară	1.979,351	6-64	13.160,600	13.739,126
Orz	1.817,128	7-35	13.357,700	13.597,440
Ovăs	1.787,809	6-59	11.789,200	11.322,978

Recoltatul rapiței este terminat aproape în toată țara. În general rezultatul recoltei este slab mijlociu.

Cucuruzul se desvoaltă în cele mai multe regiuni foarte bine.

Asemenea se desvoaltă și cartofii.

Plantele de grădină se desvoaltă foarte frumos și promit o recoltă bună.

Fasolea și celelalte păstăioase se desvoaltă de asemenea satisfăcător; nu mai puțin curechiul.

Meiul și hrișca promit o recoltă bună.

Hemeiul s'a dezvoltat frumos și promite recoltă bună.

Tutunul promite recoltă bună mijlocie.

Cânepa și inul au isbutit satisfăcător.

Napii de zahăr și mai ales cei de nutreț sunt în situație satisfăcătoare, în parte chiar bună.

Calitatea cositului a doua și a treia a lufenei și trifoiului în partea cea mai mare este de bună calitate, mazăricea a suferit din cauza ploilor.

Livezile. Otava promite recoltă bună.

Pășunile sunt satisfăcătoare.

Marilele au dat recoltă bună. Merele, perele și nucile promit recoltă bună; prunele promit recoltă bună numai în Ardeal.

Strugurii se desvoaltă bine și promit recoltă satisfăcătoare.

SUMAR.

Reformele de consolidare. — Prelegerile economice în despărțămintele „Asociațiunii“. — Revista financiară: Situațiunea. — Agricultură: Situațiunea agricolă.

„STEUAU“,

inst. de credit și econ. soc. pe acții în Román-Petre.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de contabil și practicant la institutul de credit și economii, societate pe acții „Steaua“ în Román-Petre (Petrovoselo) com. Torontal prin aceasta se escrie concurs.

1. Reflectanții la postul de contabil, au să dovedească că au absolvat cu succes vre-o școală comercială, cunosc limba română și maghiară în vorbă și scris eventual cea germană, sunt apti a compune independent bilanțul și că posed o praxă de cel puțin doi ani.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: K 1600.— salar anual, K 240.— relut de cuartir și tantiemă statutară.

Postul se va ocupa în 15 Septembrie a. c.

2. Reflectanții la postul de practicant vor dovedi absolvirea vre-unei școli comerciale. Salarul practicantului se fixează cu K 800.— anual, iar postul are a se ocupa îndată după alegere.

Concursul expiră în ultima zi a lunii curente.

Román-Petre, în 18 Iulie 1906.

Nr. 74 (1—2).

Direcțiunea.

„PANCIOVANA“,

institut de credit și econ. societ pe acții în Panciova.

AVIZ.

Direcțiunea institutului „Panciovana“ din Panciova are onoare a aduce la cunoștință începerea activității institutului, cu ziua de 16 Iulie 1906 st. n.

Toți onor. acționari, cari nu și-au achitat încă acțiunile, sunt rugați a-și achită ratele lor restante.

Panciova, la 16 Iulie st. n. 1906.

Nr. 73 (1—1)

Direcțiunea.

„SĚLĀGIANA“, inst. de credit și economii în Jibou.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de funcționar la institutul de credit și economii „SĚlĀgiana“ în Jibou (Zsibó) se publică concurs cu termin de 27 Iulie st. n. Salarul anual începător va fi de K 1000.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat vre-o școală comercială superioară, eventual praxa de până acum, precum și cunoștința de limbi.

Postul e a se ocupa îndată după alegere, iar definitivarea se va întâmplă numai după serviciul de un an.

Jibou, 15 Iulie st. n. 1906.

Nr. 70 (1—1)

Direcțiunea.

„BISTRITIANA“

instituit de credit și economii, soc. pe acții în Bistrița.

AVIZ.

Societatea acționară „Bistrițiana“, instituit de credit și economii în Bistrița începând din 1 Iulie 1906 plătește după depuneri interese de 5%, și contribuția încă o plătește institutul.

Bistrița, 4 Iulie st. n. 1906.

Nr. 65 (3-3)

Direcțiunea.

„SĂTMĂREANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de practicant la institutul „Sătmăreana“ se publică concurs pe lângă salariu anual de 800 coroane.

Recursele instruite cu documentele referitoare la studiile absolvate și cunoștința de limbi sunt a se înainta Direcțiunii în Seini (Szinérváralja) până în 4 August a. c.

Nr. 69 (2-2)

Direcțiunea.

„GRĂNIȚERUL“, inst. de credit și econ. în H.-Dobra.

CONVOCARE.

Acționarii institutului de credit și economii „Grănițerul“, ca societate pe acțiuni, în virtutea §-ului 14 și 15 din statute, se invită la adunarea generală extraordinară, ce se va ține în H.-Dobra, la 11 August n. a. c., la oarele 3 p. m., în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt.

1. Alegerea a doi acționari pentru verificarea protocolului adunării generale.
2. Modificarea statutelor.
3. Inmulțirea capitalului social.
4. Eventuale propuneri în sensul §-ului 26 din statute.

P. T. acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală, să binevoiască a-și depune până în 10 August st. n. a. c., acțiunile la cassa societății, conform §-ului 16 din statute.

Din ședința plenară a Direcțiunii, ținută la 6 Iulie st. n. 1906

Nr. 71 (1-1)

Direcțiunea.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 19 Iulie 1906.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.		
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	v. cor. 99-75	p. 100 K 100—
4-2	„ „ arg. Febr. Aug.	99-70	101—
5	Losuri din 1860 à fl. 500— „ 20% dare	161-60	161—
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	228—	222—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „	281-50	283—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	118-10	118-10
4	„ „ Cor.	99-90	100-25
3 1/2	„ „ de invest.	89-65	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., scut. de dare	113-70	114-25
4	„ „ Cor. „ „	95-40	95-65
3 1/2	„ „ „ „ „ „	85-20	85-60
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. „ „	209-75	211—
4	„ p. regul. Tisei sc. de dare	157-50	159—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. „ „	102—	103—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	79-10	78-75
4	Oblig. rurale croato-slavone	—	99—
4	„ „ ungare	95-95	96-40
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	266—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	96-65	98—
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	103-85	—
4 1/2	„ „ „ „ Budapesta	95—	95-50
2	„ „ „ sârbesti à 100 fr.	108—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	164-25	—
—	Impr. bulgar 1889	120-60	120-25
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	99-60	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	292—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101-15	100-95
4	„ „ „ 50 ani	—	101-25
4 1/2	Banca com. ung. Pesta	100-75	101—
4	„ „ „ „ „ „	98-75	98-75
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	106-30	107—
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	99-80	101—
4	„ „ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	98—	98-25
4	Inst. de credit fonciar ungar	98-25	97-60
3 1/2	„ „ „ „ „ „	97-30	88-30
4 1/2	Banca hipotecară ungară	100-35	101—
4	„ „ „ „ „ „	100-80	98-50
4	„ „ „ „ „ „ cu premii	264—	135—
4 9/10	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	98-75
5	„ Albina“, Sibiu	—	101-50
4 1/2	„ „ „ „ „ „	—	101-50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-25
5	„ „ „ „ Brașov	—	103-50
4 1/2	„ „ „ „ „ „	—	102—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101—
4	„ „ „ „ „ „ VII.	—	98-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	24-30	24—
	Credit, à fl. 100—	474—	474—
	Clary, à fl. 40— v. c.	152—	—
	Buda, à fl. 40—	178—	174—
	Pálffy, à fl. 40—	167—	180—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	51-10	53—
	„ „ ungară, à fl. 5—	31-95	32-50
	Rudolf, à fl. 10—	63—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	211—	—
	Salzburg, à fl. 20—	80—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	524—	526—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	9-75
	„Jó sziv“, à K. 4—	—	12—
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-38	11-43
	„ c. reg.	11-35	11-33
	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-14	19-14
	20 Marce germ. aur	23-54	23-54
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-52
	Bilete germ. 100 M.	117-52	117-65
	„ franc. 100 Fr.	—	95-77
	„ ital. 100 Lire	95-75	95-85
	Ruble, bilete, 100	251-50	—
	Lei românești, 100	—	95-20

Prețuri per bucată

„AGRICOLA“, însoțire economică de magazin și anticipații în Hunedoara.

CONVOACARE.

P. T. membrii ai Însoțirii economice de magazin și anticipații „Agricola“ din Hunedoara (Vajdahunyad), sunt poftiți a lua parte, conform statutelor, la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va țineă Duminecă, în 29 Iulie st. n. a. e., la 3 oare d. a. în localul însoțirii.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și proiectul de bilanț.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Impărțirea profitului curat.
5. Absolutor direcțiunii și comitetului de supraveghiere pentru gestiunea anului 1905/6.
6. Sortarea alor 2 membri ai direcțiunii conform §-ului 29 din statute.
7. Alegerea alor 2 membri în direcțiune, în locul celor sortați.
8. Hotărâre asupra înființării fondului de penziune pentru funcționarii însoțirii.
9. Eventuale propuneri în senzul statutelor.

Nr. 72 (1-1).

Hunedoara, 16 Iulie 1906.

Direcțiunea.

Bilanțul general pe al IV-lea an de gestiune, — Zárszámadás a IV-dik üzleti évről,
pe timpul dela 1 Iulie 1905 până la 30 Iunie 1906 — 1905 július hó 1-től 1906 június hó 30-ig.

Activa — Vagyon.	(Coroane).	Pasiva — Teher.	(Coroane).
Cassa în număr — Kézpénz	3,446.25	Capital însoțit — Szövetkezeti alaptőke	40,050.—
Bucate — Gabona:		Fond de rezervă — Tartalék alap	5,000.—
în magazine — a raktárban	5,683.59	Depuneri spre fructificare — Betétek	71,950.99
în Schluss-uri — kötésekben	6,121.60	Bucate în schluss-uri — Gabona kötésekben	6,121.60
	11,805.19	Reescont — Visszámla	47,660.—
Cambii în portofoliu — Váltótárca	122,980.—	Cont-Curent — Folyó számla	15,176.60
Avansuri pe vite și lombard — Előlegek marhákra és lombárd üzlet	15,412.20	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	191.18
Salda-Conti — Számlák	6,769.35	Inter. ant. tranzit — Atmeneti előlegezett kamatok	1,369.50
Efecte proprii — Érték papirok	470.—	Profit curat — Tiszta nyereség	5,470.87
Magaz. și casele proprii — Saját házunk és raktáraink	23,997.62		
Bon la alte bănci — Bon más pénzintézeteknél	370.03		
Mobiliar — Felszerelés	1,017.10		
10% amortizare — leírás	101.70		
Capital restant — Hátralékos alaptőke	3,790.—		
Spese de fondare — Alapítási költségek	460.64		
Diverși debitori — Adósok	2,544.06		
	192,990.74		192,990.74

Contul Profit și Perderi, — Nyereség és Vesztesség számla,

pe timpul dela 1 Iulie 1905 până la 30 Iunie 1906 — 1905 július hó 1-től 1906 június hó 30-ig.

Eșite — Kiadások.	(Coroane).	Întrate — Bevétel.	(Coroane).
Interese — Kamatok:		Venite — Jövedelmek:	
pentru depuneri — betétek után	3,270.28	dela bucate — gabona üzlettől	75.77
pentru Cont-Curent și reescont — folyó és visszámla után	5,609.08	dela Escont — váltó leszámítás után:	
	8,879.36	interese, proviziuni și competențe — kamatok, jutalék és dijak	11,575.80
Dare — Adó:		dela cont-curent — folyó számla után:	
directă — egyenes	495.59	interese, proviziuni și competențe — ka-	
10% după interese de depuneri — 10% a betéti kamatok után	327.02	matok, jutalék és dijak	2,339.70
	822.61	dela interese de efecte — érték papirok után	30.—
Salare — Tiszti fizetése	4,079.88	dela proviziuni (dela agenturi, mijlociri etc.) — jutalék și dijak (bizomány, képvisletek stb.)	1,889.40
Spese — Költségek:		Chirie — Házbér:	
porto, tipărituri, luminat, încălzit etc. — porto, nyomtatványok, világítás, tuzeles stb.	826.39	pentru casele proprii — Saját házunk után	1,050.—
Timbre — Bélyegek	79.86		
Chirie — Ház és raktár bér	800.—		
Amortizare — Leírás	101.70		
Profit curat — Tiszta nyereség	5,470.87		
	21,060.67		21,060.67

Hunedoara (Vajdahunyad), 30 Iunie 1906.

Vasile C. Osvadă m. p.,
director executiv — intéző igazgató.

Alexe Manea m. p.,
contabil — könyvelő.

Membrii direcțiunii — Igazgatósági tagok:

Dr. George Dubleşiu m. p., preșident — elnök. Nicolae Macrea m. p., cassar — pénztárnok. Nicolae Rimbaș jun. m. p.
Smit Feri m. p. George Rain m. p. Teofil Tulea m. p.

Conturile prezente le-am revidat și aflat în deplină ordine — Jelen számlákat felülvizsgáltuk és teljes rendben találtuk.

Comitetul de supraveghiere — Felügyelő bizottság:

Daniil David m. p., preșident — elnök. Dr. August Dragits m. p. Dr. Victor Bontescu m. p. Const. Dăncilă m. p.
Manasie Jar m. p. Irimie Muntean m. p.